

- Skager, R. D. (1978). *Lifelong Education and Evaluation Practice*. New York: UNESCO Institution for Education.
- Stoltz, P. G. (1997). *Adversity Quotient: Turning Obstacles into Opportunities*. New York: John Wiley & Son.
- Super, D. E. (1957). *The Psychology of Career*. New York: Haper and Row.
- Super, D. E. and Overstreet, L. P. (1960). *The Vocational Maturity of Ninth-Grade Boys*. New York: Teacher College, Columbia University.
- จิรวรรณ เจียมรัตน์ และ งามลัมย์ ผิวเหลือง. (2552). อิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุม ตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์*, 35(1), 117-130.
- ศรปราชญ์ ธโนศวรรยางกูร. (2554). *การเตรียมความพร้อมด้านอุดมศึกษาและการวิจัยรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2538). *รายงานวิจัยเรื่องลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2541). *เทคนิคการสอนแนวใหม่สำหรับการศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล็อกร
- สำนักทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2556). ข้อมูลทางสถิติ (ออนไลน์), 6 ธันวาคม 2556. www.registra.ku.ac.th

ตารางประกอบที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับตัวแปรของนิสิตที่เป็นตัวแทนของผู้ให้ข้อมูล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ นักบัญชี วิศวกรพยาบาล และสถาปนิก ($n = 1,200$) (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ¹
- ด้านการเป็นตัวของตัวเอง	3.71	0.61	สูง
วุฒิภาวะทางอาชีพ	3.86	0.55	สูง
- ด้านการมีความคงที่ในอาชีพที่ตนพึงพอใจ	4.01	0.62	สูง
- ด้านการเลือกอาชีพอย่างมีหลักการที่พอใจ	3.94	0.62	สูง
- ด้านการมีข้อมูลและการวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ	3.81	0.65	สูง
- ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ	3.80	0.66	สูง
- ด้านการมองเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน	3.78	0.67	สูง

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (Best W. John, 1977, p. 190)

1.00-1.49 ระดับต่ำมาก   1.50-2.49 ระดับต่ำ

2.50-3.49 ระดับปานกลาง   3.50- 4.49 ระดับสูง   4.50-5.00 ระดับสูงมาก

เอกสารอ้างอิง

Best, John W. (1977). *Research in Education*. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, Inc.

Borenstein, M., Rothstein, H., and Cohen, J. (2001). *Power and Precision*. New Jersey: Biostat, Inc.

House, J. S. (1981). *Occupational stress and the mental and physical health of factory workers*. The University of Michigan, Ann Arbor, Michigan: Institute for Social Research.

House, J. S. (1981). *Social Work Stress and Social Support*. New Jersey: Prentice Hall.

ตารางประกอบการพิจารณา

ตารางประกอบที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับตัวแปรของนิสิตที่เป็นตัวแทนของผู้ให้ข้อมูล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ นักบัญชี วิศวกรพยาบาล และสถาปนิก ($n = 1,200$)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ¹
การสนับสนุนทางสังคม	4.00	0.55	สูง
- ด้านอารมณ์จากครอบครัว	4.12	0.66	สูง
- ด้านข้อมูลข่าวสารจากครอบครัว	4.07	0.68	สูง
- ด้านเครื่องมือสิ่งของจากครอบครัว	4.06	0.65	สูง
- ด้านเครื่องมือสิ่งของจากมหาวิทยาลัย	4.00	0.62	สูง
- ด้านการประเมินจากครอบครัว	3.98	0.69	สูง
- ด้านอารมณ์จากมหาวิทยาลัย	3.94	0.68	สูง
- ด้านข้อมูลข่าวสารจากมหาวิทยาลัย	3.93	0.66	สูง
- ด้านการประเมินจากมหาวิทยาลัย	3.91	0.67	สูง
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	3.94	0.54	สูง
- ด้านการประเมินผลกระทบของปัญหา	4.00	0.58	สูง
- ด้านการอดทนต่อปัญหา	3.96	0.59	สูง
- ด้านการหาสาเหตุและความรับผิดชอบปัญหา	3.92	0.61	สูง
- ด้านการควบคุมปัญหา	3.87	0.63	สูง
การเรียนรู้โดยการนำตนเอง	3.82	0.49	สูง
- ด้านการเป็นผู้ยอมรับตนเอง	3.93	0.61	สูง
- ด้านการมีลักษณะของการยืดหยุ่น	3.86	0.58	สูง
- ด้านการเป็นผู้มีการวางแผนการเรียนรู้	3.84	0.60	สูง
- ด้านการประเมินตนเอง	3.83	0.61	สูง
- ด้านการมีลักษณะเปิดกว้างต่อประสบการณ์	3.82	0.62	สูง
- ด้านการเป็นผู้มีแรงจูงใจภายใน	3.72	0.64	สูง

ปีการศึกษาต่อ ๆ มา ได้พัฒนาตนไปในทิศทางที่เหมาะสม สนองความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้นิสิตมีวุฒิภาวะทางอาชีพมากขึ้น ในมิติการสร้างนวัตกรรม หรือเทคโนโลยีการผลิต เช่น ด้านวิศวกรรมศาสตร์ อาจมีการจัดการแข่งขันหุ่นยนต์ หรือการก่อตั้งสโมสรเกี่ยวกับความถนัดทางด้านนั้น ๆ เช่น รถยนต์ เครื่องบิน ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้นิสิตมีความพร้อมและศักยภาพเพียงพอต่อความต้องการในตลาดแรงงานอย่างแท้จริง

คำนิยาม

บทความวิจัยนี้ ดัดแปลงจากวิทยานิพนธ์เรื่องการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค การสนับสนุนทางสังคม และวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตที่กำลังศึกษาในวิชาชีพตามความต้องการของประชาคมอาเซียน ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศโทหญิง งามลมัย ผิวเหลือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์เฉลิมขวัญ สิงห์วี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้การช่วยเหลือจนทำให้ผู้นิพนธ์สำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตร

ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ ส่วนรายด้านพบว่า การอดทนต่อปัญหา การควบคุมปัญหา การหาสาเหตุและความรับผิดชอบปัญหา และการประเมินผลกระทบของปัญหาต่างก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าหากต้องการให้นิสิตฯ มีวุฒิภาวะทางอาชีพในระดับสูง ปัจจัยด้านความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ควรได้รับการสนับสนุนให้อยู่ในระดับสูง ดังนั้นผู้ปกครองและคนในครอบครัว จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์ การจัดการปัญหา สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมตามความต้องการของตน ส่งผลให้เกิดความพร้อมในการที่จะไปประกอบอาชีพ ส่วนอาจารย์หรือบุคลากรในมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงเพื่อน ควรร่วมมือกันชี้แนะแนวทางและสนับสนุนให้เกิดการค้นพบตัวตนที่แท้จริงของตน ผ่านการจัดกิจกรรมและการกระตุ้นให้นิสิตฯ เข้าร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เป็นสมาชิกชมรมจิตอาสา องค์กรผู้นำนิสิต สโมสรนิสิต ชมรมด้านศิลปวัฒนธรรม ชมรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ชมรมนิสิตด้านกีฬา เพื่อให้นิสิตได้รับรู้และแสดงออกถึงความสามารถของตนและทักษะต่างๆ อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในลักษณะติดตามประเมินผล การประกอบอาชีพตามมาตรฐาน ความต้องการอาชีพของประชาคมอาเซียน อันจะนำมาสู่การยืนยันในตัวแปรต่างๆ และผลที่ได้จะทำให้ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพใน

ได้รับการยอมรับว่า ได้คัดสรรทรัพยากรบุคคลที่มีมาตรฐานให้แก่สถานประกอบการซึ่งถือว่าเป็นการร่วมมือกันที่ดี

2. การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ แสดงให้เห็นว่า หากต้องการให้นิสิตฯ มีวุฒิภาวะทางอาชีพในระดับสูงและเข้าสู่การทำงานเพิ่มมากขึ้นได้ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมทั้งจากครอบครัวและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เป็นปัจจัยสำคัญที่ควรได้รับการสนับสนุนให้อยู่ในระดับสูงยิ่งขึ้น โดยครอบครัวควรสนับสนุนที่จะหมั่นฝึกฝนให้นิสิตมีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของตนเอง เช่น การแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การช่วยกิจกรรมและมีปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว ส่วนทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ควรมีการจัดการเรียนรู้ให้นิสิตฯ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การปรับตัวของนิสิตกับคนในสังคม หรือมีหน่วยให้คำปรึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน สามารถจัดตั้งเป็นโครงการให้คำปรึกษาสำหรับนิสิตฯ เป็นประจำทุกสัปดาห์ เพื่อให้นิสิตได้รับคำปรึกษาที่เป็น แนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ควรจัดการส่งเสริมให้นิสิตฯ ได้ฝึกการปฏิบัติงานจริงพร้อมกับการศึกษาภาคทฤษฎีควบคู่เพื่อให้นิสิตมีทักษะและความรู้ที่จะไปประกอบอาชีพ ควรมีการส่งเสริมการบรรยายองค์ความรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้นิสิตฝึกฝนการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าของนิสิตฯ ในส่วนของบุคลากรทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน อย่างลุ่มลึกที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่นิสิตฯ ได้เต็มที่

3. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคล นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ หากมารดามีอาชีพแตกต่างกัน ส่งผลให้นิสิตฯ มีภาวะทางอาชีพที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมารดาประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีภาวะทางอาชีพสูงที่สุด ส่วนมารดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยภาวะทางอาชีพน้อยที่สุดนัยดังกล่าวสะท้อนว่า การที่นิสิตมีทุนทรัพย์น้อย อาจทำให้เกิดอุปสรรคในการศึกษาไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจ่ายค่าเทอม หรือจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน และเมื่อพิจารณาร่วมกับรายได้ต่อเดือนของครอบครัวแล้วจะเห็นได้ว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ ที่มีผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท เป็นกลุ่มที่มีภาวะทางอาชีพน้อยที่สุด เพราะรายได้ต่อเดือนไม่คงที่ ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนการศึกษาของนิสิตฯ ได้ ส่วนครอบครัวที่บิดามารดา ต้องออกไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ นิสิตฯ ต้องช่วยเหลือตัวเองมากขึ้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลงทำให้นิสิตฯ อาจเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การเล่นเกมพนัน การใช้ของมีค่า ซึ่งอาจทำให้ต้องออกจากมหาวิทยาลัย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาวะทางอาชีพของนิสิตฯ ได้ ดังนั้นนิสิตฯ จะประสบความสำเร็จทางการเรียนและมีความพร้อมต่อการประกอบอาชีพนั้น ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องทุนทรัพย์ด้วย ดังนั้นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ควรให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมนิสิตฯ ที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือการร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับ สถานประกอบการหรือที่เรียกว่า การฝึกงาน จึงถือเป็นการส่งเสริมให้เกิดการฝึกฝนทักษะในสถานที่ทำงานจริงและได้ค่าตอบแทนลดภาระในครอบครัว ในส่วนของสถานประกอบการเองก็ได้แรงงานที่มีคุณภาพเข้าไปทำงาน ส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ทางอาชีพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ โดยมีผลเชิงบวก กล่าวคือ มีระดับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมินจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สูง ส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพสูงเช่นกัน การสนับสนุนทางสังคมด้านนี้จึงทำให้นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ ได้รับรู้การประเมินจากการให้คำแนะนำการพัฒนาดตนเองในเรื่องต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น คำชื่นชมจากเพื่อนและอาจารย์ในการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ส่วนการได้รับข้อมูลย้อนกลับในการถามตอบ ที่ทำให้สามารถประเมินตนเองได้ ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องของตนเองได้อย่างถูกวิธีและตรงต่อปัญหา ไม่เกิดความสับสนข้องใจ และสามารถพัฒนาดตนเองในข้อผิดพลาดได้อย่างตรงประเด็น และเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการยอมรับว่าผ่านการคัดกรองจากประชาคมอาเซียน ปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดของ House (1981, pp. 13-23) ที่เสนอไว้ว่า การสนับสนุนด้านการประเมิน เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปประเมินตนเองและเปรียบเทียบพฤติกรรมทำให้การรับรองทำให้ผู้รับเกิดความมั่นใจ นำไปเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นที่อยู่ร่วมในสังคมได้

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยย่อยสำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ ที่มีส่วนช่วยหรือมีอิทธิพลร่วม ได้แก่ การเรียนรู้การนำตนเองด้านการมีลักษณะของการยืดหยุ่นความเต็มใจที่เปลี่ยนแปลงเป้าหมายหรือวิธีการเรียนที่ดีขึ้นหากมีเหตุการณ์ที่ต้องเปลี่ยนและสามารถยอมรับผลที่เกิดขึ้นได้และใช้ระบบการเข้าถึงปัญหา อีกทั้งการใช้ทักษะการสำรวจ การลองผิดลองถูกที่จะเรียนรู้ความล้มเหลวการนำมาปรับปรุงแก้ไขมากกว่าที่จะยอมแพ้หรือยกเลิก ยังช่วยพัฒนาดเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเพิ่มสูงมากขึ้นเช่นเดียวกัน

ความอดทน ความพยายาม การมีจิตใจที่มุ่งมั่นและการเชื่อว่าทุกปัญหา มีทางออกสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Stoltz (1997, pp. 106-124) ที่กล่าวว่าลักษณะของบุคคลที่มีมิติด้าน ความอดทนต่อความยืดหยุ่นของปัญหาสูง รับรู้ว่าอุปสรรคจะดำรงอยู่ในระยะเวลาชั่วคราว สามารถแก้ไขได้ด้วยการฝึกฝนทักษะ และความรู้ ตลอดจนทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขและผ่านพ้นได้ด้วยดี ทำให้การใช้ชีวิตมีคุณภาพ

การเรียนรู้โดยการนำตนเองด้านการเป็นผู้ยอมรับตนเอง เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อภาวะทางอาชีพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพโดยมีผลเชิงบวก หมายความว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพที่ยอมรับตนเองสูง ส่งผลให้ภาวะทางอาชีพของนิสิตสูงขึ้น นอกจากนี้ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ ที่ชอบศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ สิ่งสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ ช่วยทำให้นิสิตฯ มั่นใจในตนเองสูง กล้าคิดกล้าทำ เชื่อมั่นว่าสิ่งที่ตนเองคิดถูกต้อง ยอมรับตนเองและเพิ่มความมุ่งมั่นต่อตนเองเพิ่มขึ้นพร้อมสามารถวิเคราะห์และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่น่าพาไปสู่การพัฒนาตนเองให้มีภาวะที่ก้าวหน้า ดังนั้นจึงมีแนวโน้มว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ จะได้รับการยอมรับประชาคมอาเซียนในระดับที่ดี สอดรับกับหลักฐานอ้างอิงที่แน่ชัดของ สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2541, น. 12) ที่กล่าวว่า ผู้ที่ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ มักเป็นผู้ที่มีความคิดเป็นของตนเอง เรียนด้วยความเข้าใจ นำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่าและใช้ได้นาน จึงส่งผลให้นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพยอมรับตนเองและมีภาวะทางอาชีพสูง

การสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมินจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลร่วมต่อภาวะ

มีความพร้อมในการตัดสินใจเลือกอาชีพเหมาะสมกับตนเองซึ่งจะทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ”

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาผลการวิเคราะห์อิทธิพลร่วมของ ปัจจัยหลักและปัจจัยย่อยสำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต บางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล ร่วมต่ออรรถิภาวะทางอาชีพของนิสิตเกษตรทั้ง 4 สาขาวิชา มี 15 ปัจจัย เรียงลำดับ จากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ด้านการอดทนต่อปัญหา 2) การสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมินจาก มหาวิทยาลัย 3) การเรียนรู้โดยการนำตนเองด้านการเป็นผู้ยอมรับตนเอง 4) การเรียนรู้โดยการนำตนเองด้านการมีลักษณะเปิดกว้างต่อประสบการณ์ 5) การเรียนรู้โดยการนำตนเองด้านการเป็นผู้มีการวางแผนการเรียน 6) การสนับสนุนทางสังคมด้านเครื่องมือสิ่งของจากมหาวิทยาลัย 7) อาชีพ มารดา 8) การเรียนรู้โดยการนำตนเองด้านการเป็นตัวของตัวเอง 9) สาขา ที่เรียน 10) อาชีพบิดา 11) การเรียนรู้โดยการนำตนเองด้านการประเมินตนเอง 12) การเรียนรู้โดยการนำตนเองด้านการเป็นผู้มีแรงจูงใจภายใน 13) เพศ 14) การสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารจากมหาวิทยาลัย และ 15) การเข้าร่วมกิจกรรมองค์กรของนิสิต โดยปัจจัยหลักและปัจจัยย่อย แสดงให้เห็นว่า

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการอดทนต่อปัญหา เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่มีอิทธิพลร่วมต่ออรรถิภาวะทางอาชีพของนิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ อยู่ในระดับสูง โดยมีผลเชิงบวก หมายความว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขต บางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ อดทนต่อปัญหาได้สูงจึงมีอรรถิภาวะ ทางอาชีพสูง ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากที่ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ เจอปัญหาและอุปสรรค ซ้ำๆ สลับไปมา จึงมีวิธีการปรับเปลี่ยน วิธีการแก้ไขปัญหาส่งผลให้เกิด

การมีเป้าหมายในการเรียนรู้ นอกจากนี้นิสิตรู้สึกว่าการรู้จักแสวงหาแหล่งการเรียนรู้และสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้สามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และหากมีผู้อื่นคอยช่วยเหลือร่วมมือก็จะยิ่งทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ดี ส่งผลต่อความก้าวหน้าในตนเองและการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้ทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงควรเน้นเพิ่มหลักสูตรให้นิสิตใน 4 สาขาวิชาชีพ เกิดการเรียนรู้การนำตนเองเพิ่มขึ้น นัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมคิด อิศระวัฒน์ (2538, น. 4) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการที่ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง ที่จะอาศัยความช่วยเหลือหรือไม่ก็ได้จากผู้อื่น แต่ผู้เรียนควรได้วิเคราะห์ความต้องการที่จะเรียนรู้ของตนด้วยตนเอง โดยกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ พร้อมแยกแยะ เจาะจง แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ เพื่อคัดเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และประเมินผลการเรียนรู้นั้นๆ ออกมาได้ ดังนั้นการเรียนรู้โดยการนำตนเองจึงเป็นปัจจัยสำคัญ แม้จะเป็นปัจจัยลำดับที่ 4 หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (3.82)

ส่วน **วุฒิภาวะทางอาชีพ** ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ มีวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับสูง หมายความว่า มีความพร้อมที่จะทำการเลือกอาชีพอย่างเหมาะสมและตรงตามสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งนิสิตฯ จะต้องพิจารณาถึงความสามารถของตนให้สอดคล้องกับอาชีพที่เลือกได้ มีความกระตือรือร้นในการตัดสินใจเลือกอาชีพบนฐานความเป็นจริงและมีความคงที่ช่วงเวลาหนึ่ง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Super & Overstreet (1960, p. 115) ที่กล่าวว่าคนที่บุคคลมีความพร้อมที่จะทำการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม ต้องมีความสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ความถนัด สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจของตน ทั้งนี้ Super (1957, p. 83) กล่าวว่า “วุฒิภาวะมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา โดยจะเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพในการเลือกอาชีพ

ทางการศึกษาเป็นไปโดยสะดวกขึ้น และการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษาก็จะส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ ภาษาและวัฒนธรรมระหว่างกัน การอุดมศึกษาจึงต้องปรับตัวเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน บัณฑิตจึงจะมีคุณภาพและพร้อมปรับตัวตามสภาพแวดล้อมได้เสมอ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553)

ลำดับที่ 2 **ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค** ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.94) หมายความว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ มีความสามารถในการตอบสนองต่อปัญหา และอุปสรรคด้วยเจตคติในทางบวก มีสติ มีความรับผิดชอบและหาแนวทางแก้ไขปัญหาคด้วยความมุ่งมั่นอดทน นอกจากนี้ยังมีการอดทนต่อปัญหาสูงมากจนสามารถฟันฝ่าและเอาชนะปัญหาได้ ดังนั้นหากนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ สามารถสร้างกำลังใจให้ตนเองเมื่อเกิดความท้อแท้ สามารถระงับอารมณ์ของตนเองได้เสมอ จะส่งผลให้มีศักยภาพในการที่จะออกไปประกอบอาชีพตามสาขาที่เรียนมาได้อย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stoltz (1997, p. 110) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค เป็นความสามารถในการตอบสนองต่อเหตุการณ์เมื่อต้องเผชิญกับความลำบากด้วยความมุ่งมั่นอดทน มีกำลังใจ เข้มแข็งต่อการเอาชนะอุปสรรคจนประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวัง

ลำดับที่ 3 **การเรียนรู้โดยการนำตนเอง** จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ มีการเรียนรู้โดยการนำตนเองอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ มีความรู้ลึกในด้านบวกต่อการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจของตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพมากน้อยหรือไม่อย่างไร เป็นผลมาจากปัจจัยสำคัญตามลำดับดังนี้คือ 1) การสนับสนุนทางสังคม 2) ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค 3) การเรียนรู้โดยการนำตนเอง ขยายความได้ว่า

ลำดับที่ 1 **การสนับสนุนทางสังคม** ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.00) หมายความว่า พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ ได้รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในด้านความรู้สึก ด้านอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นการยกย่องนับถือ การเอาใจใส่ การเห็นคุณค่าในตนนิสิตฯ รวมถึงการสนับสนุนในรูปแบบอื่น เช่น ข้อมูลข่าวสาร เวลา เงินทอง สิ่งของอุปกรณ์ หรือวัตถุต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิตฯ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า หากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สนับสนุนทางสังคม ด้วยการทำให้ นิสิตฯ เห็นคุณค่าในการศึกษาเรียนรู้และสามารถเตรียมความพร้อมได้ นิสิตฯ ก็จะมีกำลังใจเพิ่มสูงขึ้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองและพัฒนาทางอาชีพอย่างรวดเร็ว พร้อมตอบสนองต่อความต้องการของประชาคมอาเซียน ที่จะต้องยอมรับศักยภาพนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ทั้ง 4 สาขาวิชาชีพ เพื่อก้าวเข้าสู่การเคลื่อนย้ายแรงงานทางอาชีพอย่างไร้ขีดจำกัด ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับการตระหนักถึงผลกระทบของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนต่ออุดมศึกษาไทย ตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ที่มุ่งให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนทางสังคม ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการจัดการอุดมศึกษา ทั้งนี้การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ทำให้การเคลื่อนย้ายกำลังคนนักศึกษาและบุคลากร

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อ
วุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
บางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ (n = 1,200)

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	Sig
1. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค					
ด้านการอดทนต่อปัญหา (Aq4)	.213	.023	.228	9.255	.000
2. การสนับสนุนทางสังคม					
ด้านการประเมินจากมหาวิทยาลัย (Ss6)	.102	.021	.124	4.865	.000
3. การเรียนรู้โดยการนำตนเอง					
ด้านการเป็นผู้ยอมรับตนเอง (SI1)	.128	.021	.144	6.229	.000
4. การเรียนรู้โดยการนำตนเอง					
ด้านการมีลักษณะเปิดกว้างต่อประสบการณ์ (SI5)	.083	.023	.095	3.680	.000
5. การเรียนรู้โดยการนำตนเอง					
ด้านการเป็นผู้มีการวางแผนการเรียนรู้ (SI2)	.062	.023	.069	2.652	.008
6. การสนับสนุนทางสังคม					
ด้านเครื่องมือสิ่งของจากมหาวิทยาลัย (Ss8)	.100	.028	.112	3.588	.000
7. มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพหรือเกษียณอายุ (Ocm6)	.121	.023	.086	5.296	.000
8. การเรียนรู้โดยการนำตนเอง					
ด้านการเป็นตัวของตัวเอง (SI7)	.064	.019	.071	3.403	.001
9. กลุ่มสาขาอาชีพ (บริหารธุรกิจ) (Fac4)	.069	.025	.046	2.703	.007
10. บิดาไม่ได้ประกอบอาชีพหรือเกษียณอายุ (Ocf6)	.103	.034	.049	2.990	.003
11. การเรียนรู้โดยการนำตนเอง					
ด้านการประเมินตนเอง (SI4)	.060	.024	.066	2.465	.014
12. การเรียนรู้โดยการนำตนเอง					
ด้านการเป็นผู้มีแรงจูงใจภายใน (SI3)	.046	.021	.054	2.247	.025
13. เพศ (S)	.043	.019	.039	2.282	.023
14. การสนับสนุนทางสังคม					
ด้านข้อมูลข่าวสารจากมหาวิทยาลัย (Ss7)	.062	.027	.075	2.309	.021
15. การเข้าร่วมกิจกรรมองค์กรของนิสิต (Ac)	.041	.019	.036	2.160	.031
ค่าคงที่ (a)	-.018				
R = 0.833 R ² = 0.694 R ² _{adj} = 0.690 F = 178.738 Sig = 0.000					

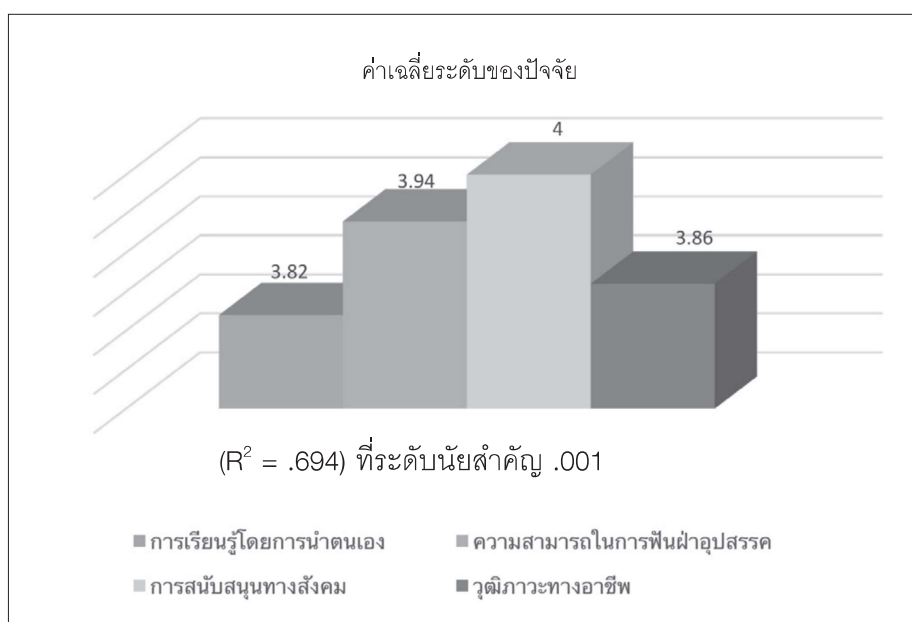
* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050

จากภาพที่ 1 นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ นักบัญชี วิศวกร พยาบาล และสถาปนิก ตามความต้องการของประชาคมอาเซียน มีการสนับสนุนทางสังคม ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค วุฒิภาวะทางอาชีพ และการเรียนรู้โดยการนำตนเองอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.41 ขึ้นไป) นอกจากนี้ค่าอิทธิพลร่วมในการพยากรณ์ ระหว่างปัจจัยทั้ง 4 มีถึงร้อยละ 69.40 ($R^2 = 0.694$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 ซึ่งหมายความว่านิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาชีพ 4 สาขาวิชาชีพสามารถพัฒนาตนเองได้ตรงตามความต้องการของประชาคมอาเซียน โดยคำนึงถึงปัจจัยทางด้านการสนับสนุนทางสังคม ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค วุฒิภาวะทางอาชีพ และการเรียนรู้โดยการนำตนเองร่วมกัน อย่างไรก็ตามในส่วนของปัจจัยย่อยที่มีอิทธิพลร่วมกันในการกำหนดความสามารถในวิชาชีพตามความต้องการของประชาคมอาเซียน ยังมีปัจจัยย่อยที่มีอิทธิพลร่วมอื่นๆ อีกด้วย รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 2

ทั้งนี้ปัจจัยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการอดทนต่อปัญหามีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในการพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพได้ดีที่สุด และมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของ นิสิตฯ ที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาชีพ 4 สาขาวิชาชีพมากที่สุด ดังนั้นหากเพิ่มการพัฒนาปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ด้านการประเมินจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และพัฒนาปัจจัยด้านการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ด้านการเป็นผู้ยอมรับตนเองให้เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพ มีวุฒิภาวะทางอาชีพที่เพิ่มสูงขึ้นตรงตามความต้องการของประชาคมอาเซียน (ตารางที่ 2)

1,200 คน พบว่า นิสิตฯ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 50.80) ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 30.70) มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดกรุงเทพ/ปริมณฑล (ร้อยละ 54.50) มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.51-3.00 (ร้อยละ 32.30) อาศัยอยู่ด้วยกันกับบิดามารดา (ร้อยละ 79.60) อาชีพของบิดาส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 34.60) อาชีพของมารดาส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 31.90) รายได้ของครอบครัวอยู่ในระหว่าง 40,001 – 80,000 บาท (ร้อยละ 37.80) การรับรู้ความสามารถตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตฯ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงคะแนน 2.16-3.40 (ร้อยละ 46.50) และมีการเข้าร่วมกิจกรรมองค์กรของนิสิตฯ (ร้อยละ 64.10)

ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยระดับของปัจจัยการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ปัจจัยความสามารถในการฟังและพูด ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยวุฒิภาวะทางอาชีพ และค่าอิทธิพลระหว่างปัจจัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับการวิจัยไปทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความเชื่อมั่น (reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) นิสิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล การเรียนรู้โดยการนำตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.959 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.948 การสนับสนุนทางสังคม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.970 และภาวะทางอาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.959 ซึ่งทั้งหมดมีค่าคุณภาพในระดับที่สามารถนำไปใช้เพื่อการวิจัยได้ เนื่องจากมีคุณภาพทั้งในด้านความตรงและความเที่ยง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ใช้อธิบายผลของตัวแปรตามตัวหนึ่งซึ่งส่งผลจากตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ stepwise method เพื่อการวิเคราะห์ตัวแปรทั้งหมดที่ร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ ระดับ 0.050

ผลการวิจัย

นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาใน 4 สาขาวิชาชีพตาม ความต้องการของประชาคมอาเซียน จำนวน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

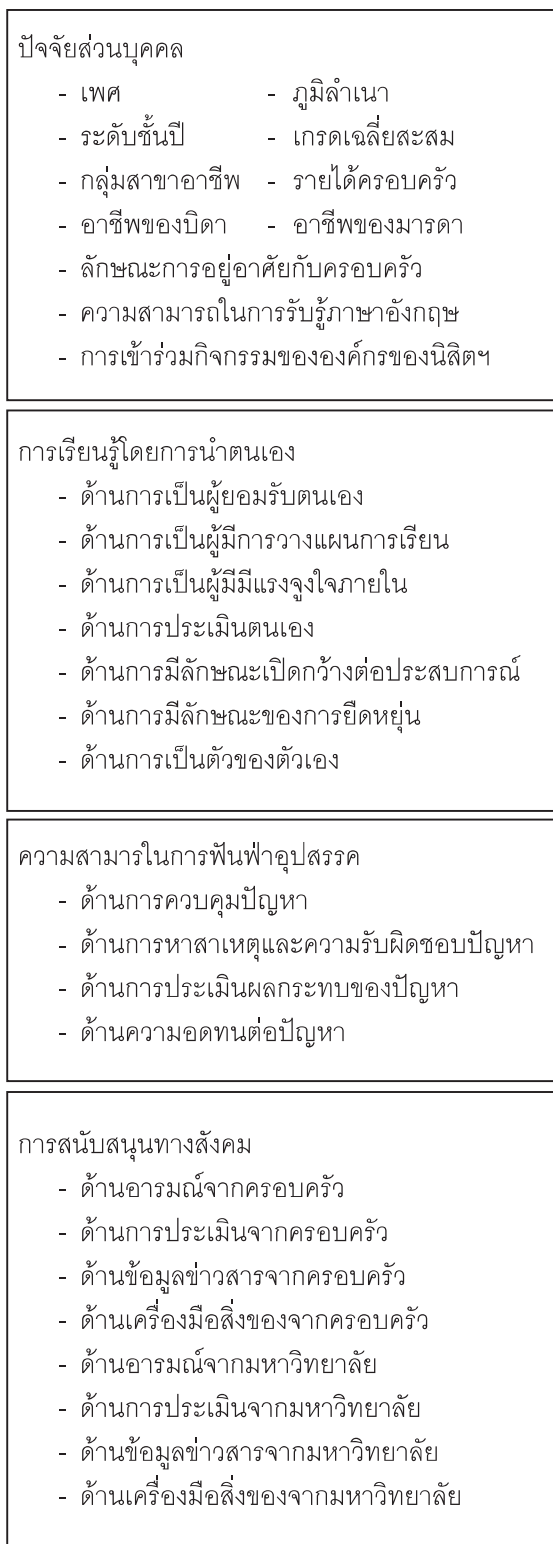
ประชากรการวิจัย เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาในวิชาชีพตามความต้องการของประชาคมอาเซียน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 4,738 คน (สำนักทะเบียนและประมวลผล, 2556, น. 1) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากโปรแกรม Power and Precision ของ Borenstein, M., Rothstein, H., and Cohen, J. (2001) และใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (proportional stratified random sampling) ตามสาขาวิชาที่ศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,200 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่าง และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับก่อนดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

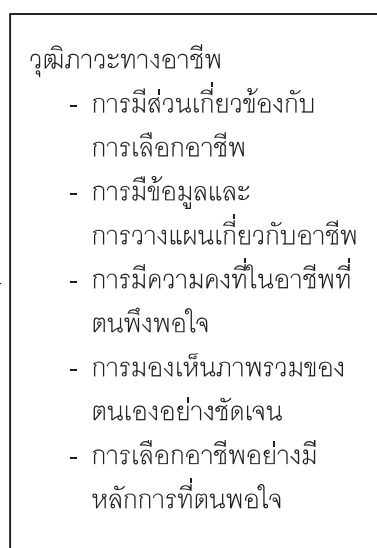
เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการศึกษาทบทวนแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีข้อคำถามแบบเติมข้อความลงในช่องว่างและมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (ต่ำมาก ต่ำ ปานกลาง สูง และสูงมาก) แบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ปัจจัยการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ส่วนที่ 3 แบบสอบ ปัจจัยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ส่วนที่ 4 ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม และส่วนที่ 5 ปัจจัยวุฒิภาวะทางอาชีพ

กรอบความคิดของการวิเคราะห์

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

จากตารางที่ 1 แนวคิดทฤษฎีข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัยของ จีรวรรณ เจียมรัตน์ และงามละมัย ผิวเหลือง (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ อิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟื้นฟูอุปสรรคที่มีต่ออูธมิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะ ในกลุ่มเกษตรศาสตร์นำมาสู่ข้อสรุปว่า การเรียนรู้โดยการนำตนเอง ความสามารถในการฟื้นฟูอุปสรรค การสนับสนุนทางสังคม เป็นตัวแปรที่ทำให้นิสิตฯ มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องบุคลิก แนวทางในสายอาชีพ การได้รับข้อมูลตรงตามความต้องการ และสามารถตัดสินใจได้เหมาะสมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของตน และเป็นบุคคลที่มีอูธมิภาวะทางอาชีพและเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพต่อไป

ตารางที่ 1 สรุปแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	ข้อสรุป	การนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้
การเรียนรู้โดยการนำตนเอง ตามแนวคิดของ Skager (1978)	องค์ประกอบของการเรียนรู้โดยการนำตนเองมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการเป็นผู้ยอมรับ ด้านการเป็นผู้มีการวางแผนการเรียนรู้ ด้านการเป็นผู้มีแรงจูงใจภายใน ด้านการประเมินตนเอง ด้านการมีลักษณะเปิดกว้างต่อประสบการณ์ ด้านการมีลักษณะของการยืดหยุ่น และด้านการเป็นตัวของตัวเอง	ใช้เพื่ออธิบายการเรียนรู้ การทำความเข้าใจของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการทำความเข้าใจความต้องการของตนเองได้อย่างชัดเจนและมีเป้าหมาย
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ตามแนวคิดของ Stoltz (1997)	องค์ประกอบของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการควบคุมปัญหา ด้านการหาสาเหตุและความรับผิดชอบปัญหา ด้านการประเมินผลกระทบของปัญหา และด้านการอดทนต่อปัญหา	ใช้เพื่ออธิบายความสามารถในการจัดการกับปัญหา และวิธีการเผชิญหน้าในเหตุการณ์นั้น ๆ ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
แนวความคิดการสนับสนุนทางสังคมของ House (1981)	แนวคิดของ House (1981) เน้น 4 องค์ประกอบ คือ ด้านอารมณ์ ด้านการประเมิน ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านเครื่องมือ สิ่งของ	ใช้เพื่ออธิบายการรับรู้ นิสิตที่มีต่อครอบครัวในการส่งเสริมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
แนวคิดเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพของ Super and Overstreet (1960)	แนวคิดนี้มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ด้านการมีความคงที่ในอาชีพที่ตนพึงพอใจ ด้านการมองเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน และด้านการเลือกอาชีพอย่างมีหลักการที่ตนพอใจ	ใช้เพื่ออธิบายความพร้อมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ถึงคุณลักษณะสำคัญต่อการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพ

ออกแบบตารางสรุปโดยผู้วิจัย (2559)

ความต้องการของประชาคมอาเซียน จำนวน 4,738 คน (สำนักทะเบียนและประมวลผล, 2556, น. 1) ประกอบด้วย 4 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์

ขอบเขตด้านเนื้อหาหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในการวิจัย ผู้วิจัย มุ่งเน้น “การเรียนรู้โดยการนำตนเอง” ตามแนวคิดของ Skager (1978, p. 116) โดยมีองค์ประกอบของการเรียนรู้โดยการนำตนเอง 7 องค์ประกอบ ส่วน “ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค” ใช้แนวคิดของ Stoltz (1997, p. 106) ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค 4 องค์ประกอบ ขณะที่ “วุฒิภาวะทางอาชีพ” ใช้แนวคิดของ Super and Overstreet (1960) ซึ่งมีองค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพ 5 องค์ประกอบ และใช้ “แนวความคิดการสนับสนุนทางสังคมของ House (1981, p. 13)” ร่วมด้วย

ส่วนขอบเขตด้านระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ใน 4 สาขาวิชาชีพ รวม 1,200 คน ระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม 2556

แนวคิด – ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด-ทฤษฎี โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังตารางที่ 1 นี้

ภาวะหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความพร้อมออกที่จะไปประกอบอาชีพ และสามารถเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม Super and Over street (1960, p. 80) ดังนั้นหากนิสิตมีภาวะทางอาชีพ แสดงให้เห็นได้ว่า นิสิตฯ สามารถมีความพร้อมที่จะออกไปประกอบวิชาชีพตามที่ได้เรียนมา และนิสิตฯ สามารถมุ่งมั่น วางแผนเข้าสู่อาชีพที่ตนเองเลือก หรือเปลี่ยนแปลงอาชีพได้พร้อมกัน นั้นมีความพร้อมด้านความรู้และมีความตั้งใจในการประกอบอาชีพ มีภาวะทางอาชีพเป็นคุณสมบัติสำคัญต่อการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น อีกนัยหนึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยมีบุคลากรที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตามที่ประชาคมอาเซียนต้องการอย่างแท้จริง จากนัยดังกล่าวนี้จึงเป็นที่มาของการวิจัย ภายใต้คำถามการวิจัยที่ว่า “นิสิตฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรมีปัจจัยส่วนบุคคล ระดับการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค การสนับสนุนทางสังคม และภาวะทางอาชีพอย่างไร และปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อภาวะทางอาชีพของนิสิตอย่างไร”

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ระดับการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค การสนับสนุนทางสังคม และภาวะทางอาชีพของนิสิตฯ
2. วิเคราะห์อิทธิพลร่วมของ ปัจจัยส่วนบุคคล การเรียนรู้โดยการนำตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค การสนับสนุนทางสังคม ที่มีต่อภาวะทางอาชีพของนิสิตฯ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล ในการวิจัย ประชากรการวิจัย เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่กำลังศึกษาในวิชาชีพตาม

บทนำ

ประเทศไทยเป็นผู้นำในการก่อตั้งสมาคมอาเซียน ตั้งแต่ พ.ศ. 2510 โดยภายใต้การก่อตั้งต้องยึดหลักสำคัญ 3 หลัก คือ หลักประชาคม การเมืองและความมั่นคงของอาเซียน หลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน สำหรับการศึกษาจัดอยู่ในประชาคมสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน โดยมีบทบาทสำคัญที่ช่วยส่งเสริมประชาคมด้านอื่นๆ ดังนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญมาก และเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ภายในปี 2559 มีการพัฒนาการฝึกอบรมการศึกษาในระดับพื้นฐานและในระดับที่สูงขึ้น เพื่อการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาและการเคลื่อนย้ายฝีมือแรงงานทางอาชีพ ในด้านแรงงานจึงมีการถ่ายเทแรงงานฝีมือเพื่อเคลื่อนย้ายการทำงานภายในประเทศ สมาชิกได้ง่ายขึ้นและถูกต้องตามกฎหมายใน 7 สาขาอาชีพ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ นักบัญชี วิศวกร พยาบาล สถาปนิก และช่างสำรวจ (ศรปราชญ์ ธโนศวรรยวงกูร, 2554 ,น. 1) จากนั้นยังกล่าวผู้วิจัยจึงวิจัย ความต้องการเชิงวิชาชีพของประชาคมอาเซียน ผ่านปัจจัยสำคัญ 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ปัจจัยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยวุฒิภาวะทางอาชีพ

สำหรับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เปิดการเรียนการสอนเพียง 4 สาขาอาชีพใน 7 สาขาอาชีพตามความต้องการของประชาคมอาเซียน ได้แก่ นักบัญชี วิศวกร พยาบาล และสถาปนิก ดังนั้นในการวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นจะนำผลที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนานิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่ประชาคมอาเซียนต้องการอย่างแท้จริง พร้อมกันนี้นิสิตต้องมีความพร้อมทางวุฒิภาวะทางอาชีพมากขึ้น เพื่อจะได้มีแรงจูงใจและสามารถรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เข้าถึงความพร้อมของตน เพื่อก้าวสู่การทำงานในอนาคตอย่างมีเป้าหมาย วุฒิภาวะทางอาชีพเป็น

Abstract

Career Professional Demand in ASEAN is one of several factors of Kasetsart University students need to develop their own standards to meet such needs. Thus, this research focused on five factors, including factors related to individual factors, self-directed learning, adversity quotient, social support and career maturity and professional analysis of the factors that influence the career maturity of students. The data were collected from the 1,200-sample students who study in the professional needs of ASEAN in four of seven professional of Kasetsart University. The research tool was questionnaire and data were analyzed by computer program. The statistical procedures were percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis. The results about Kasetsart University, four professional studies were as follows: self-directed learning, adversity quotient, social support and career maturity of the students were at the high level. The factors that influence the career maturity for career professional demand in ASEAN is social support, adversity quotient, self-directed learning, had influenced on career maturity with the statistical significance level at 0.001. Those factors could predict career maturity at 69.40 percents ($R^2 = 0.694$). Especially, adversity quotient in endurance dimension's the best predictor among those factors analyzed. Then, if student's adversity quotient in endurance dimension is high, the career maturity is high as well.

Keywords: Self-Directed Learning, Adversity Quotient, Social Support, Career Maturity

บทคัดย่อ

ความต้องการเชิงวิชาชีพในประชาคมอาเซียนเป็นหนึ่งในหลายปัจจัยที่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต้องพัฒนาตนให้ได้ตรงตามมาตรฐานความต้องการดังกล่าว ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ปัจจัยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยวุฒิภาวะทางอาชีพพร้อมวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิต โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นิสิตฯที่กำลังศึกษาในวิชาชีพตามความต้องการของประชาคมอาเซียน 4 ใน 7 วิชาชีพของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 1,200 คน ด้วยแบบสอบถาม จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4 สาขาวิชาชีพ มีระดับการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค การสนับสนุนทางสังคม และวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับสูง โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพสนองความต้องการเชิงวิชาชีพในประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ปัจจัยการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ตามลำดับ โดยมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และปัจจัยทั้งหมดสามารถอธิบายค่าอิทธิพลร่วมในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 69.40 ($R^2 = 0.694$) ทั้งนี้ปัจจัยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการอดทนต่อปัญหา อธิบายได้ดีที่สุดจากตัวแปรทั้งหมด ดังนั้นหากนิสิตฯ มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการอดทนต่อปัญหาเพิ่มขึ้น วุฒิภาวะทางอาชีพก็จะสูงตามไปด้วย

คำสำคัญ: การเรียนรู้โดยการนำตนเอง, ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค, การสนับสนุนทางสังคม, วุฒิภาวะทางอาชีพ

ความต้องการเชิงวิชาชีพ
ในประชาคมอาเซียน: การเรียนรู้
โดยการนำตนเอง ความสามารถ
ในการฝ่าอุปสรรค
การสนับสนุนทางสังคมและ
วุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Career Professional Demand in ASEAN:
Self-Directed Learning, Adversity
Quotient, Social Support and Career
Maturity of Kasetsart University's
Students

รัตน์ติกรณ์ จอมชาญพันธ์ งามลัมย์ ผิวเหลือง และเฉลิมขวัญ สิงห์วี